

ДИРЕКТИВА 2006/32/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 5 април 2006 година

относно ефективността при крайното потребление на енергия и осъществяване на енергийни услуги, която отменя Директива 93/76/ЕИО на Съвета

(Текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 175, параграф 1 от него,

като взеха предвид предложението на Комисията,

като взеха предвид становището на Икономическия и социален комитет⁽¹⁾,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите⁽²⁾,

в съответствие с процедурата, предвидена в член 251 от Договора⁽³⁾,

като имат предвид, че:

(1) В Общността съществува необходимост от повишаване ефективността при крайното потребление на енергия, управлявано търсене на енергия и стимулиране на производството на енергия от възобновяеми енергийни източници, тъй като в краткосрочен и средносрочен план са относително ограничени възможностите за каквото и да е друго влияние върху условията на доставка и разпределение на енергия, било чрез изграждане на нови мощности или подобряване на преноса и разпределението.

(2) Повишаването на ефективността при крайното потребление на енергия също така ще допринесе за намаляване на първичното енергийно потребление, намаляване на емисиите от въглероден диоксид и други парникови газове и съответно ще спомогне за предотвратяване на изменението на климата. Тези емисии продължават да нарастват и все по-трудно е спазването на поетите ангажменти по Протокола от Киото. Човешките дейности, свързани с потреблението на енергия, са причина за 78 % от емисиите на парникови газове в Общността. Шестата програма на Общността за действия в областта на околната среда, посочена в Решение 1600/2002/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴⁾ посочва, че е необходимо емисиите да бъдат

⁽¹⁾ ОВ С 120, 20.5.2005 г., стр. 115.

⁽²⁾ ОВ С 318, 22.12.2004 г., стр. 19.

⁽³⁾ Становище на Европейския парламент от 7 юни 2005 г. (все още непубликувано в *Официален вестник*), Обща позиция на Съвета от 23 септември 2005 г. (ОВ С 275 Е, 8.11.2005 г., стр. 19) и Позиция на Европейския парламент от 13 декември 2005 г. (все още непубликувана в *Официален вестник*), Решение на Съвета от 14 март 2006 г.

⁽⁴⁾ ОВ L 242, 10.9.2002 г., стр. 1.

намалени в още по-голяма степен, за да бъде постигната дългосрочната цел на Рамковата конвенция на ООН за измененията на климата за стабилизира концентрациите на парникови газове в атмосферата на нива, които предотвратяват опасните антропогенни въздействия върху глобалния климат. По тази причина са необходими конкретни планове за действие и мерки.

(3) Повишаването на ефективността при крайното потребление ще позволи използването на потенциала на рентабилните енергийни спестявания по икономически ефективен начин. Чрез мерките за повишаване на енергийната ефективност биха могли да се реализират такива енергийни спестявания и по този начин се помогне на Общността да намали зависимостта си от внос на енергоносители. Освен това напредъка в посока на по-енергийно ефективни технологии би могъл да стимулира новаторството и конкурентоспособността, както е заложено в стратегията от Лисабон.

(4) Съобщението на Комисията относно осъществяването на първия етап от Европейската програма по изменение на климата определя директивата относно управление на енергийното търсене като една от приоритетните мерки във връзка с изменението на климата, които следва да бъдат предприети на нивото на Общността.

(5) Настоящата директива е в съответствие с Директива 2003/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно общите правила на вътрешния пазар на електроенергия⁽⁵⁾ и с Директива 2003/55/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно общите правила на вътрешния пазар на природен газ⁽⁶⁾, които предвиждат възможност енергийната ефективност и управлението на търсенето да се използват като алтернативи на новите доставки и за опазване на околната среда, което позволява на съответните власти в държавите-членки, *inter alia*, да изберат провеждането на търгове за изграждане на нови мощности или да предпочетат мерки, свързани с енергийната ефективност и търсенето, включително системи за бели сертификати.

(6) Настоящата директива не накърнява член 3 от Директива 2003/54/ЕО, която изисква от държавите-членки да гарантират, че всички битови потребители и, ако държавите-членки сметат за уместно, и малки предприятия, се ползват от общодостъпна услуга, тоест имат право да бъдат снабдявани с електроенергия с определено качество на тяхната територия при приемливи, лесно и ясно сравними и прозрачни цени.

(7) Целта на настоящата директива е не само да продължи да насърчава предлагането на енергийни услуги, но също така да стимулира търсенето. Така общественият сектор във всяка държава-членка следва да даде добър пример по отношение на разходите за инвестиции, поддръжка и други разходи за използващо енергия оборудване, енергийни услуги или други мерки за повишаване на енергийната ефективност. В тази връзка общественият сектор следва да бъде поощряван да взема предвид повишаването на енергийната ефективност при определяне размера на инвестициите, амортизационните отчисления и оперативните бюджети. Освен това,

⁽⁵⁾ ОВ L 176, 15.7.2003 г., стр. 37. Директива, последно изменена с Директива 2004/85/ЕО на Съвета (ОВ L 236, 7.7.2004 г., стр. 10).

⁽⁶⁾ ОВ L 176, 15.7.2003 г., стр. 57.

общественият сектор следва да се стреми да използва критерии, свързани с енергийната ефективност при тръжните процедури за обществени поръчки, практика, която се допуска от Директива 2004/17/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2004 г. за съгласуване на процедурите за възлагане на обществени поръчки от възложители, извършващи дейност във водоснабдяването, енергетиката, транспорта и пощенските услуги⁽¹⁾, както и от Директива 2004/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2004 г. относно координирането на процедурите за възлагане на обществени поръчки за строителство, услуги и доставки⁽²⁾, чиито принцип беше потвърден от решението на Европейския съд от 17 септември 2002 г. по Дело С-513/99⁽³⁾. Предвид факта, че между административните структури на отделните държави-членки има големи различия, видовете мерки, които обществения сектор би могъл да предприеме следва да бъдат приложени на подходящото национално, регионално и/или местно ниво.

(8) Има голямо разнообразие от начини, по които общественият сектор може да осъществи изключителната си роля: освен приемливите мерки, посочени в приложения III и VI, общественият сектор може да инициира пилотни проекти за енергийна ефективност и да стимулира енергийноефективното поведение на работниците или служителите си. С цел постигане на търсения мултиплициращ ефект, отделните граждани и/или дружества следва да бъдат информирани за действията в тази посока, като се набляга на финансовите ползи.

(9) Либерализирането на пазарите на дребно за крайните потребители на електрическа енергия, природен газ, въглища и лигнит, топлинна енергия, а в някои случаи и централно топлоснабдяване и охлаждане, почти във всички случаи води до повишаване на ефективността и до по-ниски разходи за производство, пренос и разпределение. Тази либерализация не е предизвикала значителна конкуренция при продуктите и услугите, която от своя страна да доведе до повишена енергийна ефективност от страна на търсенето.

(10) В Резолюция от 7 декември 1998 г. относно енергийната ефективност в Европейската общност⁽⁴⁾, Съветът одобри като цел на Общността като цяло подобряването на енергоемкостта на крайното потребление с допълнителен процент годишно до 2010 г.

(11) Държавите-членки следва да приемат национални индикативни нива за повишаване на ефективността на крайното потребление на енергия и да осигурят растеж и жизнеспособност на пазара на енергийни услуги, като по този начин допринесат за прилагането на стратегията от Лисабон. Приемането на националните индикативни нива за повишаване на ефективността на крайното потребление на енергия дава възможност за ефективно обединяване на усилията със други елементи на

⁽¹⁾ ОВ L 134, 30.4.2004, стр. 1. Директива, последно изменена с Регламент (ЕО) № 2083/2005 на Комисията (ОВ L 333, 20.12.2005 г., стр. 28).

⁽²⁾ ОВ L 134, 30.4.2004 г., стр. 114. Директива, последно изменена с Регламент (ЕО) № 2083/2005.

⁽³⁾ С-513/99: *Concordia Bus Finland Oy Ab*, по-рано *Stagecoach Finland Oy Ab v. Helsingin kaupunki* и *HKL-Bussiliikenne* (2002 ECR I-7213).

⁽⁴⁾ ОВ С 394, 17.12.1998 г., стр. 1.

законодателството на Общността, прилагането на които би допринесло за постигането на тези национални нива.

(12) Настоящата директива изисква предприемането на действия от страна на държавите-членки във връзка с осъществяването на нейните цели, в зависимост от ефекта от такива действия върху крайните потребители на енергия. Крайният резултат от действията на държавите-членки зависи от много външни фактори, които влияят върху поведението на потребителите по отношение на използването на енергия и върху тяхното желание да прилагат мерки за енергоспестяване и използват енергоспестяващи уреди. Ето защо, въпреки че държавите-членки са поели ангажимент да полагат усилия за постигане на планираните 9 %, определените нива във връзка с националните енергийни спестявания имат само индикативен характер и не пораждаат въведено чрез правен акт задължение за достигане от страна на държавите-членки.

(13) В стремежа си да постигнат националните се индикативни нива, държавите-членки биха могли да планират нива над 9 %.

(14) Обменът на информация, опит и най-добри практики на всички нива, особено в общественения сектор, би помогнал за повишаване на енергийната ефективност. В тази връзка, държавите-членки следва да посочат мерките, които са предприели в контекста на настоящата директива и да извършат преглед на резултата от тях в националните си планове за действие в областта на енергийната ефективност.

(15) Когато се цели постигането на енергийна ефективност въз основа на технологични, поведенчески и/или икономически промени, следва да се избягва по-значително отрицателно въздействие върху околната среда и да се зачитат приоритетите в социалната сфера.

(16) Финансирането на предлагането и осигуряване на разходите от страната на търсенето играят важна роля при енергийните услуги. Създаването на фондове за финансирането на програми за енергийна ефективност и други мерки за повишаване на енергийната ефективност и стимулиране на развитието на пазара на енергийни услуги може да се окаже подходящо средство за осигуряването на недискриминационно начално финансиране за този пазар.

(17) Повишаването на енергийната ефективност на крайното потребление може да бъде постигнато чрез увеличаване на наличността и търсенето на енергийни услуги или чрез други мерки за повишаване на енергийната ефективност.

(18) С цел реализиране на потенциала за енергийни спестявания на определени сегменти от пазара, при които енергийните обследвания не се предлагат с търговска цел, като например домакинствата, държавите-членки следва да осигурят възможност за изготвяне на енергийни обследвания.

(19) Заключениеята на Съвета от 5 декември 2000 г. определят насърчаването на енергийните услуги чрез разработване на стратегия на Общността като приоритетна област на действие за повишаване на енергийната ефективност.

(20) Енергоазпределителните предприятия, операторите на разпределителната мрежа и дружествата, които търгуват с енергия на дребно, могат да повишат енергийната ефективност на Общността ако енергийните услуги, които предлагат, обхванат ефективността при крайното потребление като вътрешен топлинен комфорт, осигуряване на топла вода за битови нужди, замразяването, производството на стоки, осветлението и задвижващата сила. Максимизирането на печалбите на енергоазпределителните предприятия, операторите на разпределителната мрежа и дружествата, които търгуват с енергия на дребно по този начин е по-тясно обвързано с продажбите на енергийни услуги на възможно най-много клиенти, отколкото с продажбите на възможно най-голямо количество енергия на отделния клиент. Държавите-членки следва да се стремят да избягват нарушаване на конкуренцията в тази област, с цел гарантиране на равни условия за всички доставчици на енергийни услуги, като биха могли да делегират тази задача на съответния национален регулативен орган.

(21) Като се отчете напълно националната организация на участниците на пазара в енергийния отрасъл и с цел насърчаване осъществяването на енергийни услуги и мерки за повишаване на енергийната ефективност, както е предвидено в настоящата директива, държавите-членки следва да имат възможност да задължат енергоазпределителните предприятия, операторите на разпределителната мрежа и дружествата, които търгуват с енергия на дребно или, когато е уместно, двама или всички участници на пазара, да осигурят такива услуги и да участват в такива мерки.

(22) Използването на финансиране от трета страна е новаторска практика, която следва да бъде поощрявана. При такова финансиране получателят не извършва разходи за инвестиции, тъй като използва част от финансовата стойност на енергийните икономии в резултат на инвестициите на третата страна за покриване на направените инвестиции от третата страна и лихвите по тях.

(23) Във връзка с изготвянето на тарифи и други разпоредби, свързани с енергията, предоставяна по мрежови инсталации, които да благоприятстват ефективното крайно потребление, следва да се елиминира неоправданото стимулиране на обем.

(24) Насърчаването на пазара на енергийни услуги може да бъде постигнато чрез различни средства, включително и нефинансови.

(25) Енергийните услуги, програмите за повишаване на енергийната ефективност и другите мерки за повишаване на енергийната ефективност, които се прилагат за постигане на определените нива по отношение на енергийните спестявания могат да бъдат подпомогнати и/или реализирани чрез доброволни споразумения между акционерите и обществените органи, посочени от държавите-членки.

(26) Доброволните споразумения, които са обхванати от настоящата директива, следва да бъдат прозрачни и да съдържат, когато е приложимо, информация поне по следните въпроси: количествено измерими и поетапни цели, мониторинг и отчитане.

(27) Секторите на моторните горива и транспорта играят важна роля във връзка с енергийната ефективност и енергийните спестявания.

(28) При определянето на мерките за повишаване на енергийната ефективност следва да се отчетат ползите, свързани с ефективността, получени чрез широкото използване на рентабилни технологични нововъведения, като например електронното измерване. В контекста на настоящата директива, индивидуалните уреди за измерване на конкурентни цени включват и топломерите с добър клас на точност.

(29) С цел даване на възможност на крайните потребители да бъдат по-добре информирани при вземането на решения по отношение на индивидуалното си потребление на енергия, те следва да получат достатъчно количество свързана с това информация, както и всякаква друга необходима информация, като например информация за съществуващите мерки за повишаване на енергийната ефективност, сравнителни профили на крайно потребление или конкретни технически спецификации на оборудване, което ползва енергия, като те могат да включват оборудване „четвърти фактор” или друго подобно. Следва да се припомни, че такава полезна информация следва вече да е предоставена на крайните потребители съгласно член 3, параграф 6 от Директива 2003/54/ЕО. Освен това потребителите следва да бъдат поощрявани редовно да проверяват показанията на измервателните си уреди.

(30) Всички видове информация, свързани с енергийната ефективност следва да бъдат широко разпространявани до съответните целеви групи в подходящата форма, включително чрез издаваните сметки. Може да бъде предоставена информация за финансовите и законодателни рамки, комуникационните и промоционални кампании и широкия обмен на най-добри практики на всички нива.

(31) С приемането на настоящата директива, цялата оперативна част на Директива 93/76/ЕИО на Съвета от 13 септември 1993 г. относно ограничаване на емисиите на въглероден двуокис чрез подобряване на енергийната ефективност (програма SAVE)⁽¹⁾ се покрива от други законодателни актове на Общността и следователно Директива 93/76/ЕИО следва да бъде отменена.

(32) Тъй като целите на настоящата директива, а именно поощряване на ефективността при крайното потребление на енергия и развитието на пазара на енергийни услуги, не могат да бъдат постигнати в значителна степен от отделните държави-членки, а биха могли да бъдат по-добре осъществени на нивото на Общността, Общността би могла да предприеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, изложен в член 5 от Договора. В съответствие с принципа на пропорционалност, изложен в същия член, настоящата директива не излиза извън обхвата на необходимото за постигането на тези цели.

(33) Мерките, необходими за изпълнението на настоящата директива, следва да бъдат приети в съответствие с Решение 1999/468/ЕО на Съвета от 28 юни 1999 г., в

⁽¹⁾ ОВ L 237, 22.9.2003 г., стр. 28.

което се посочват процедурите за осъществяване на изпълнителните правомощия, предоставени на Комисията⁽²⁾,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

ГЛАВА I

ПРЕДМЕТ И ОБХВАТ

Член 1

Цел

Целта на настоящата директива е да стимулира рентабилното повишаване на ефективността при крайното потребление на енергия в държавите-членки като:

а) осигури необходимите индикативни нива, както и механизмите, стимулите и институционалните, финансови и правни рамки за премахване на съществуващите пазарни пречки и недостатъци, които възпрепятстват ефективното крайно потребление на енергия;

б) създаде условия за развитието и насърчаването на пазара на енергийни услуги и предоставяне на други мерки за повишаване на енергийната ефективност на крайните клиенти.

Член 2

Обхват

Настоящата директива се прилага по отношение на:

а) доставчиците на мерки за повишаването на енергийната ефективност, енергоразпределителните предприятия, операторите на разпределителната мрежа и дружествата за търговия с енергия на дребно. Независимо от това, държавите-членки биха могли да изключат малките разпределителни предприятия, малките оператори на разпределителната мрежа и малките дружества за търговия с енергия на дребно от приложението на членове 6 и 13;

б) крайните потребители. Независимо от това, настоящата директива не се отнася до онези предприятия, които осъществяват дейности от някоя от категориите, посочени в приложение I към Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г., която установява схемата за търговия с квоти на емисии от парникови газове в рамките на Общността⁽¹⁾;

⁽²⁾ ОВ L 184, 17.7.1999 г., стр. 23.

⁽¹⁾ ОВ L 275, 25.10.2003 г., стр. 32, изменена с Директива 2004/101/ЕО (ОВ L 338, 13.11.2004 г., стр. 18).

в) въоръжените сили, само доколкото приложението на настоящата директива не е в противоречие с естеството и първичната цел на дейността на въоръжените сили и с изключение на материалите, които се използват изключително за военни цели.

Член 3

Определения

По смисъла на настоящата директива се използват следните определения:

- а) „енергия”: всички форми на търгувана енергия, включително електрическа енергия, природен газ (включително втечнен природен газ), пропан-бутан, всички горива за отопление и охлаждане (включително централно топлоснабдяване и охлаждане), черни и лигнитни въглища, торф, транспортни горива (с изключение на авиационните и морските бункерни горива) и биомасата, както е определено в Директива 2001/77/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 септември 2001 г. за насърчаване на производството и потреблението на електроенергия от възобновяеми енергийни източници на вътрешния електроенергиен пазар⁽¹⁾;
- б) „енергийна ефективност”: съотношението между изходното количество производителност, услуга, стока или енергия и вложеното количество енергия;
- в) „повишаване на енергийната ефективност”: увеличаване на ефективността на крайното потребление в резултат на технологични, поведенчески и/или икономически промени;
- г) „енергийни спестявания”: количеството спестена енергия, определено чрез измерване и/или определяне на потреблението преди и/или след прилагането на една или повече мерки за повишаване на енергийната ефективност, като се осигурява нормализиране при отчитане на външните условия, които засягат енергийното потребление;
- д) „енергийна услуга”: материалната изгода, полза или благо, получени от комбинацията на енергията с енергийно ефективна технология и/или с действие, което може да обхваща експлоатацията, поддръжката и управлението, необходими за предоставяне на услугата, като тя се предоставя въз основа на договор и при нормални обстоятелства води до проверимо и измеримо или оценимо повишаване на енергийната ефективност и/или на първичните енергийни спестявания;
- е) „механизми за енергийна ефективност”: общите инструменти, които се използват от правителствата и правителствените органи за създаване на спомагателна рамка или стимули за участниците на пазара да предоставят или купуват енергийни услуги и други мерки за повишаване на енергийната ефективност;

⁽¹⁾ ОВ L 283, 27.10.2001 г., стр. 33, изменена с Директива 2004/101/ЕО (ОВ L 338, 13.11.2004 г., стр. 18).

ж) „програми за повишаване на енергийната ефективност”: дейности, които са насочени към групите крайни потребители, и които обикновено водят до проверимо и измеримо или оценимо повишаване на енергийната ефективност;

з) „мерки за повишаване на енергийната ефективност”: всички действия, които обикчайно водят до проверимо и измеримо или оценимо повишаване на енергийната ефективност;

и) „дружества за предоставяне на енергийни услуги” (ДПЕУ): физическо или юридическо лице, което осъществява енергийни услуги и/или други мерки за повишаване на енергийната ефективност при съоръженията или обекта на потребителя, като поема определена част от финансовия риск. Заплащането на предоставяните услуги се основава (от части или изцяло) на постигнатото повишаване на енергийната ефективност и на удовлетворяването на другите договорени критерии за изпълнение;

й) „договор за енергоспестяване с гарантиран резултат”: договореност между получателя и предоставящия (обикновено ДПЕУ) мярката за повишаване на енергийната ефективност, при което инвестициите за осъществяване на мярката се изплащат от договореното ниво на повишаване на енергийната ефективност;

к) „финансиране от трети страни”: договореност, при която, освен енергийния доставчик и получателя на резултата от енергоспестяващата мярка, участва и трета страна, която осигурява финансирането на тази мярка и събира от получателя такса, която е равна на определена част от постигнатите енергийни спестявания в резултат на мярката за повишаване на енергийната ефективност. Тази трета страна може да е или да не е ДПЕУ;

л) „енергийно обследване”: систематична процедура за получаване на адекватна информация за съществуващия профил на енергийното потребление на дадена сграда или група от сгради, за промишлено съоръжение и/или инсталация или за частна или обществена услуга, идентифициране и количествено определяне на рентабилните възможности за енергийни спестявания и отчитане на резултатите;

м) „финансови инструменти за енергийни спестявания”: всички финансови инструменти като фондове, субсидии, данъчни облекчения, заеми, финансиране от трети страни, договори за енергоспестяване, договори за енергоспестяване с гарантиран резултат, външно възлагане или други подобни договори, които се предлагат на пазара от държавни или частни организации с цел частично или пълно покриване на първоначалната стойност на проекта за изпълнение на мерки за повишаване на енергийната ефективност;

н) „краен потребител”: физическо или юридическо лице, което купува енергия за свое собствено крайно потребление;

о) „енергоразпределително предприятие”: физическо или юридическо лице, което отговаря за транспортирането на енергията с оглед на доставката ѝ до крайните потребители или до разпределителните станции, които продават енергията на

крайните потребители. Това определение изключва операторите на разпределителните мрежи на електроенергия и природен газ, които са определени в буква п);

п) „оператор на разпределителната мрежа”: физическо или юридическо лице, което отговаря за експлоатацията, осигуряване на поддръжката и, ако е необходимо, развитието на мрежата за разпределение на електроенергия или природен газ в определен район и, когато е приложимо, обединението ѝ с другите мрежи, както и за осигуряването на дългосрочните възможности на системата да посрещнат разумното търсене на разпределението на електрическа енергия или природен газ;

р) „дружество за търговия с енергия на дребно”: физическо или юридическо лице, което продава енергия на крайните потребители;

с) „малко разпределително предприятие, малък оператор на разпределителна мрежа и малко дружество за търговия с енергия на дребно”: физическо или юридическо лице, което разпределя или продава енергия на крайните потребители, и което разпределя или продава по-малко от еквивалента на 75 GWh годишно или чийто персонал наброява по-малко от 10 души или общ годишен оборот и/или годишен баланс не надвишава EUR 2 000 000.

т) „бели сертификати”: сертификати, издавани от независими сертификационни органи, които потвърждават претендираните енергийни спестявания като резултат от мерките за повишаване на енергийната ефективност.

ГЛАВА II

ЦЕЛИ В ОБЛАСТТА НА ЕНЕРГИЙНИТЕ СПЕСТЯВАНИЯ

Член 4

Обща цел

1. Държавите-членки приемат и се стремят да постигнат общо национално индикативно ниво на енергийни спестявания от 9 % до деветата година от прилагането на настоящата директива, което да бъде постигнато чрез енергийни услуги и други мерки за повишаване на енергийната ефективност. Държавите-членки следва да предприемат рентабилни, практически осъществими и приемливи мерки, които да допринесат за постигането на тази цел.

Това национално индикативно ниво на енергийни спестявания се определя и изчислява в съответствие с разпоредбите и методиката, посочени в приложение I. За целите на сравняването на енергийните спестявания и превръщането им в сравнима единица, се прилагат коефициентите за превръщане, посочени в приложение II, освен ако не бъде обосновано използването на други коефициенти за превръщане. Примери за приемливи мерки за повишаване на енергийната ефективност са посочени в приложение III. Общата рамка на измерването и потвърждаването на енергийните

спестявания е посочена в приложение IV. Отношението на националните енергийни спестявания спрямо индикативното ниво започва да се отчита от 1 януари 2008 г.

2. За целите на първия План за действие в областта на енергийната ефективност (ПДЕЕ), който следва да бъде представен в съответствие с член 14, всяка страна определя междинно индикативно ниво на енергийни спестявания за третата година от прилагането на настоящата директива и прави преглед на стратегията си за постигане на междинните и крайните нива. Това междинно ниво следва да бъде реалистично и в съответствие с крайното национално индикативно ниво на енергийни спестявания, посочено в параграф 1.

Комисията следва да даде становище дали междинното национално индикативно ниво е реалистично и в съответствие с крайното ниво.

3. Всяка държава-членка следва да разработи програми и мерки за повишаване на енергийната ефективност.

4. Държавите-членки възлагат на един или повече нови или съществуващи органи или агенции цялостния контрол и отговорност за наблюдението на изградената рамка във връзка с целта, посочена в параграф 1. Тези органи след това следва да потвърдят енергийните спестявания в резултат на енергийните услуги и другите мерки за повишаване на енергийната ефективност, включително националните мерки за повишаване на енергийната ефективност, както и да докладват резултатите.

5. След като направи преглед и отчете първите три години от прилагането на настоящата директива, Комисията проверява дали е подходящо да се предложи директива, която да задълбочи пазарния подход при повишаването на енергийната ефективност чрез системата на бели сертификати.

Член 5

Енергийна ефективност при крайното потребление в обществения сектор

1. Държавите-членки следва да гарантират, че общественият сектор изпълнява изключителната си роля в контекста на настоящата директива. За тази цел, те следва да намерят ефективен начин да информират гражданите и/или дружествата, в зависимост от случая, за изключителната роля и действия на обществения сектор.

Държавите-членки следва да гарантират, че при предприемането на мерки за повишаване на енергийната ефективност от обществения сектор, вниманието е насочено към рентабилни мерки, които осигуряват най-голяма възвращаемост в най-кратък срок. Такива мерки следва да бъдат предприети на подходящото национално, регионално и/или местно ниво и могат да обхващат законодателни инициативи и/или доброволни споразумения, както е посочено в член 6, параграф 2, буква б) или други схеми с равностоен ефект. Без да се накърняват националното или законодателство или законодателството на Общността в областта на обществените поръчки:

- следва да бъдат използвани поне две мерки от списъка, посочен в приложение VI;

- държавите-членки следва да подпомогнат този процес чрез публикуване на насоки за енергийна ефективност и енергийни спестявания, които да се използват като критерий за оценка на конкурентни оферти при тръжни процедури за обществени поръчки.

Държавите-членки следва да подпомагат и улесняват обмена на най-добри практики между органите от общественния сектор, например практики по отношение на енергийно ефективни обществени поръчки, както на национално, така и на международно ниво; за тази цел, упоменатата в параграф 2 организация следва да си сътрудничи с Комисията с оглед на обмена на най-добри практики, както е посочено в член 7, параграф 3.

2. Държавите-членки следва да възложат на новосъздадена или съществуваща организация или организации административната, управленска и изпълнителна отговорност за интегрирането на изискванията по отношение повишаването на енергийната ефективност, както е посочено в параграф 1. Това може да са същите органи или агенции като посочените в член 4, параграф 4.

ГЛАВА III

НАСЪРЧАВАНЕ НА ЕФЕКТИВНОСТТА НА КРАЙНОТО ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ЕНЕРГИЯ И НА ЕНЕРГИЙНИТЕ УСЛУГИ

Член 6

Енергоразпределителни предприятия, оператори на разпределителната мрежа и дружества за търговия с енергия на дребно

1. Държавите-членки следва да гарантират, че техните енергоразпределителни предприятия, оператори на разпределителната мрежа и/или дружества за търговия с енергия на дребно:

а) предоставят при искане, но не повече от веднъж годишно, обобщена статистическа информация за техните крайни клиенти на властите или агенциите, посочени в член 4, параграф 4 или на друг определен орган, при условие че последният от своя страна предостави на предишния получената информация. Тази информация трябва да бъде достатъчна за правилното изготвяне и изпълнение на програми за повишаване на енергийната ефективност и за насърчаването и наблюдението на енергийните услуги и другите мерки за повишаване на енергийната ефективност. Може да бъде включена информация за минали събития и трябва да съдържа актуална информация за крайното потребление включително, когато е уместно, товарови графици, сегментиране и географско положение на потребителите, като същевременно се запази целостта и поверителността на информацията, която има или частен характер или представлява търговска тайна, в съответствие с приложимото законодателство в Общността;

б) се въздържат от всякакви дейности, които могат да възпрепятстват търсенето и предлагането на енергийни услуги и други мерки за повишаване на енергийната ефективност, или възпрепятстват развитието на пазарите за енергийни услуги и другите мерки за повишаване на енергийната ефективност. Съответната държава-членка следва да вземе необходимите мерки, за да приключи подобни дейности, когато има такива.

2. Държавите-членки следва да:

а) изберат едно или повече от следните изисквания, които да бъдат спазени от енергоразпределителните предприятия, операторите на разпределителната мрежа и дружествата за търговия с енергия на дребно, пряко и/или непряко чрез техните доставчици на енергийни услуги или мерки за повишаване на енергийната ефективност:

(i) да осигурят предлагането на техните крайни потребители и насърчаването на енергийни услуги на конкурентни цени; или

(ii) да осигурят на техните крайни потребители и насърчат енергийните обследвания на конкурентни цени, които са извършени по независим начин и/или мерки за повишаване на енергийната ефективност в съответствие с член 9, параграф 2 и член 12; или

(iii) да допринесат за фондовете и финансовите средства, както е посочено в член 11. Нивото на този принос следва минимално да съответства на оценените разходи за предлагането на дейностите, посочени в настоящия параграф, и да бъде съгласуван с органите или агенциите, посочени в член 4, параграф 4; и/или

б) гарантират наличието или осъществяването на доброволни споразумения и/или други пазарноориентирани схеми, като белите сертификати, чиито ефект е еквивалентен на едно или повече от изискванията, посочени в буква а). Доброволните споразумения подлежат на оценка, наблюдение и продължение, за да бъде осигурен ефект, еквивалентен на едно или повече от изискванията, посочени в буква а).

За тази цел, доброволните споразумения съдържат ясни и недвусмислени цели, а изискванията, свързани с наблюдението и отчитането, са свързани с процедури, които спомагат за ревизирани и/или допълнителни мерки, когато целите не са постигнати или няма вероятност да бъдат постигнати. Във връзка с осигуряването на прозрачност, доброволните споразумения следва да бъдат достъпни за обществеността и публикувани преди прилагането им, доколкото позволяват приложимите разпоредби, свързани с поверителността, като съдържат покана за коментар от страна на акционерите.

3. Държавите-членки гарантират достатъчно стимули, равностойна конкуренция и еднакви условия за участниците на пазара, различни от енергоразпределителните предприятия, операторите на разпределителната мрежа и дружествата за търговия с

енергия на дребно, като дружества от типа ДПЕУ, монтажни дружества, енергийни съветници и енергийни консултанти, с цел независимото предлагане и извършване на енергийните услуги, енергийни обследвания и мерки за повишаване на енергийната ефективност, описани в параграф 2, буква а), (i) и (ii).

4. Съгласно параграфи 2 и 3, държавите-членки могат да възлагат отговорности на операторите на разпределителна мрежа само ако това е в съответствие с изискванията, свързани със счетоводното отделяне, посочени в член 19, параграф 3 от Директива 2003/54/ЕО и член 17, параграф 3 от Директива 2003/55/ЕО.

5. Прилагането на настоящия член не накърнява дерогациите или изключенията, предоставени по силата на Директиви 2003/54/ЕО и 2003/55/ЕО.

Член 7

Наличност на информация

1. Държавите-членки гарантират прозрачност и широко разпространение до съответните участници на пазара на информацията относно механизмите за осъществяване на енергийна ефективност и приетите финансови и законодателни рамки с цел достигане на националните индикативни нива на енергийни спестявания.

2. Държавите-членки гарантират полагането на по-големи усилия за насърчаването на енергийната ефективност. Те осигуряват съответни условия и стимули за пазарните оператори за предоставянето на повече информация и съвети на крайните клиенти относно възможните мерки за енергийна ефективност при крайното потребление.

3. Комисията гарантира обмена и широкото разпространение на информацията за най-добрите практики, свързани с енергийните спестявания в държавите-членки.

Член 8

Осигуряване на схеми за квалификация, акредитиране и сертифициране

С оглед на постигането на високо ниво на техническа компетентност, обективност и надеждност, държавите-членки осигуряват, когато сметат за уместно, подходящи схеми за квалификация, акредитиране и/или сертифициране на доставчиците на енергийни услуги, енергийни обследвания и енергийно ефективни мерки, както е посочено в член 6, параграф 2, буква а), (i) и (ii).

Член 9

Финансови инструменти за енергийни спестявания

1. Държавите-членки отменят или изменят националните си законови и подзаконови разпоредби, с изключение на онези с изцяло фискален характер, които ненужно или прекомерно препятстват или ограничават използването на финансови

инструменти за енергийни спестявания на пазара на енергийни услуги или други мерки за повишаване на енергийната ефективност.

2. Държавите-членки изготвят примерни договори за наличните финансови инструменти на съществуващите или потенциалните купувачи на енергийни услуги и други мерки за повишаване на енергийната ефективност в общественя и частния сектор. Те могат да бъдат изготвяни от ведомството или агенцията, посочени в член 4, параграф 4.

Член 10

Енергийно ефективни тарифи и други разпоредби свързани с енергията, предоставяна по мрежови инсталации

1. Държавите-членки гарантират премахването на онези стимули в тарифите за пренос и разпределение, които ненужно увеличават обема на разпределената или пренесена енергия. В тази връзка и в съответствие с член 3, параграф 2 от Директива 2003/54/ЕО и член 3, параграф 2 от Директива 2003/55/ЕО, държавите-членки могат да наложат на предприятията, които работят в електроенергийния и газовия сектор, задължения за обществени услуги, свързани с енергийната ефективност.

2. Държавите-членки могат да допуснат елементи от схемите и тарифните структури, които имат социална цел, при условие че отрицателният ефект върху преносната или разпределителна мрежа бъде сведен до необходимия минимум, и че те не са в несъответствие със социалната цел.

Член 11

Фондове и механизми на финансиране

1. Без да се накърняват членове 87 и 88 от Договора, държавите-членки могат да създадат фонд или фондове за финансирането на програми за енергийна ефективност и други мерки за повишаване на енергийната ефективност и насърчаване развитието на пазара на мерки за повишаване на енергийната ефективност. Такива мерки обхващат насърчаване на енергийните обследвания, финансови инструменти за енергийни спестявания и, когато е уместно, по-точно измерване и изготвяне на по-информативни сметки. Тези фондове ще обслужват и секторите на крайно потребление с по-големи разходи по сделките и по-високи рискове.

2. Ако бъдат създадени, тези фондове могат да предоставят безвъзмездни средства, заеми, финансови гаранции и/или други видове финансиране, което да гарантира резултати.

3. Фондовете са отворени за всички изпълнители на мерки за повишаване на енергийната ефективност, като дружества от типа ДПЕУ, независими енергийни съветници, енергоразпределителни предприятия, оператори на разпределителната мрежа, и дружествата за търговия с енергия на дребно и монтажните дружества. Държавите-членки могат да решат да дадат възможност за използване на тези фондове

и от крайните потребители. Търговете или други сходни процедури, които осигуряват пълна прозрачност се осъществяват в пълно съответствие с приложимите разпоредби, свързани с възлагането на обществени поръчки. Държавите-членки гарантират, че такива средства допълват и не се конкурират с търговското финансиране на мерките за енергийна ефективност.

Член 12

Енергийни обследвания

1. Държавите-членки гарантират наличието на ефективни схеми за изготвяне на енергийни обследвания с високо качество, чиято цел е идентифицирането на потенциалните мерки за повишаване на енергийната ефективност, и които се осъществяват независимо, като от тях могат да се възползват всички крайни потребители, включително и по-малките битови, търговски и малките и средни промишлени потребители.

2. Пазарните сегменти, за които са характерни по-високи разходи по осъществяване на сделките и съоръжения, които не са сложни, могат да бъдат обхванати и чрез други мерки като въпросници и компютърни програми, които са достъпни в Интернет и/или се изпращат до потребителите по пощата. Държавите-членки гарантират възможността за изготвяне на енергийни обследвания за пазарните сегменти, когато те не се предлагат на пазара, като се отчита член 11, параграф 1.

3. Сертифицирането в съответствие с член 7 от Директива 2002/91/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2002 г. относно енергийните характеристики на сградите⁽¹⁾ се разглежда като еквивалентно на изготвянето на енергийно обследване в съответствие с изискванията по параграфи 1 и 2 от настоящия член, и отговарящо на енергийно обследване, както е посочено в приложение VI, буква д) от настоящата директива. Освен това обследванията, които са изготвени в резултат на прилагането на схеми, които са основани на доброволни споразумения между организации на акционери и определен орган и тяхното наблюдение и продължение от съответната държава-членка, съгласно член 6, параграф 2, буква б) от настоящата директива, също така ще се считат за покриващи изискванията по параграфи 1 и 2 от настоящия член.

Член 13

Измерване и информативни сметки за енергийното потребление

1. Държавите-членки гарантират, че доколкото това е технически осъществимо, финансово обосновано и пропорционално спрямо потенциалните енергийни спестявания, при крайните потребители на електроенергия, природен газ, централно топлоснабдяване и/или охлаждане и гореща вода за битови нужди се осигуряват индивидуални измервателни уреди на конкурентни цени, които точно отчитат реално

⁽¹⁾ ОВ L 1, 4.1.2003 г., стр. 65.

консумираното количество енергия от крайния потребител и осигуряват информация относно действителното време на използване.

При подмяната на съществуващ уред се осигурява измервателен уред на конкурентна цена, освен в случаите, при които това е технически невъзможно или нерентабилно по отношение на очакваните потенциални спестявания в дългосрочен план. Когато се прави свързване на нова сграда или основен ремонт на съществуваща сграда, както е посочено в Директива 2002/91/ЕО, винаги се осигуряват индивидуални измервателни уреди на конкурентни цени.

2. Държавите-членки гарантират, когато е уместно, че сметките се изготвят от енергоразпределителните предприятия, операторите на разпределителната мрежа и дружества за търговия с енергия на дребно въз основа на реалното енергийно потребление и информацията е представена по ясен и разбираем начин. Със сметките се осигурява необходимата информация, която да даде възможност на крайните потребители да получат подробно описание на текущите енергийни разходи. Сметките въз основа на действителното потребление следва да бъдат изготвяни толкова често, че да позволят на потребителите да контролират консумацията си на енергия.

3. Държавите-членки гарантират, че в или със сметките, договорите, сделките и/или разписките от разпределителните станции енергоразпределителните предприятия, операторите на разпределителната мрежа и дружествата за търговия с енергия на дребно, предоставят на крайните потребители по ясен и разбираем начин следната информация:

- а) текущите действителни цени и действително потребление на енергия;
- б) сравнение на енергийната консумация на крайните потребители с консумацията за същия период през предходната година, за предпочитане представено графично;
- в) когато е възможно и полезно, сравнения с усреднената норма или стандарт на потребител на енергия в една и съща категория потребители;
- г) информация за връзка с потребителски организации, енергийни агенции или подобни органи, включително адреси в Интернет, от които може да се получи информация за възможните мерки за повишаване на енергийната ефективност, сравнени профили на крайни потребители и/или конкретни технически спецификации на енергийно оборудване.

ГЛАВА IV

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 14

Доклади

1. Държавите-членки, които вече използват, за каквато и да било цел, методи на изчисление, сходни с посочените в приложение IV, към момента на влизане на настоящата директива в сила, могат да предоставят на Комисията съответната информация с необходимите подробности. Такава информация следва да бъде предоставена в най-кратък срок, за предпочитане не по-късно от 17 ноември 2006 г. Предоставената информация ще позволи на Комисията да отчете съществуващите практики.

2. Държавите-членки предоставят на Комисията следните Планове за действие в областта на енергийната ефективност (ПДЕЕ):

- Първи ПДЕЕ не по-късно от 30 юни 2007 г.;
- Втори ПДЕЕ не по-късно от 30 юни 2011 г.;
- Трети ПДЕЕ не по-късно от 30 юни 2014 г.

Всички ПДЕЕ съдържат описание на мерките за повишаване на енергийната ефективност, които са планирани за постигане на целите, посочени в член 4, параграфи 1 и 2, както и за спазване на разпоредбите, свързани с изключителната роля на обществения сектор и осигуряването на информация и съвети на крайните потребители, съответно посочени в член 5, параграф 1 и член 7, параграф 2.

Вторият и третият ПДЕЕ:

- съдържат подробен анализ и оценка на предишния ПДЕЕ;
- обхващат окончателните резултати по отношение на изпълнението на планираните нива на енергийни спестявания, посочени в член 4, параграфи 1 и 2;
- включват планове, както и информация за очаквания ефект от изпълнението на допълнителни мерки, които са насочени към съществуващо или евентуално неизпълнение на планираните нива;
- в съответствие с член 15, параграф 4, използват и постепенно увеличават употребата на хармонизирани показатели и стандарти за ефективност, както при оценката на минали мерки, така и при прогнозирането на ефекта от планираните бъдещи мерки;
- са базирани на наличните данни, допълнени с прогнози.

3. Не по-късно от 17 май 2008 г. Комисията публикува оценка на въздействието с анализ разходи/ползи, като провери връзките между стандартите, разпоредбите, политиките и мерките за енергийна ефективност при крайното потребление.

4. ПДЕЕ се оценяват в съответствие с процедурата, посочена в член 16, параграф 2:

- Първият ПДЕЕ подлежи на разглеждане до 1 януари 2008 г.;
- Вторият ПДЕЕ подлежи на разглеждане до 1 януари 2012 г.;
- Третият ПДЕЕ подлежи на разглеждане до 1 януари 2015 г.

5. Въз основа на ПДЕЕ, Комисията оценява степента, до която държавите-членки са напреднали по отношение на постигането на националните си индикативни нива на енергийни спестявания. Комисията публикува доклади, съдържащи нейните заключения:

- По първия ПДЕЕ до 1 януари 2008 г.;
- По втория ПДЕЕ до 1 януари 2012 г.;
- По третия ПДЕЕ до 1 януари 2015 г.

Тези доклади следва да включват информация за съответните действия на нивото на Общността, включително действащото и бъдещото законодателство. Тези доклади вземат предвид системата за сравнително оценяване, посочена в член 15, параграф 4, посочват най-добрите практики, установяват случаи, при които държавите-членки и/или Комисията не напредват достатъчно и могат да съдържат и препоръки.

След втория доклад, ако е приложимо и необходимо, се изпращат предложения на Европейския парламент и на Съвета за допълнителни мерки, включително евентуално удължаване на срока за постигане на планираните нива. Ако заключенията на доклада са, че напредъкът по отношение на националните индикативни цели е недостатъчен, тези предложения са свързани с равнището и характера на планираните нива.

Член 15

Преглед и адаптиране на рамката

1. Стойностите и начините на пресмятане, посочени в приложения II, III, IV и V, се адаптират към техническия напредък в съответствие с процедурата, посочена в член 16, параграф 2.
2. До 1 януари 2008 г. и в съответствие с процедурата, посочена в член 16, параграф 2, Комисията уточнява и допълва, доколкото е необходимо, точки 2 - 6 от приложение IV, като се съобразява с общата рамка на приложение IV.
3. До 1 януари 2012 г. и в съответствие с процедурата, посочена в член 16, параграф 2, Комисията увеличава процента на изчисленията с подхода за оценка „отдолу-нагоре”, използвани при хармонизирания модел на изчисление, посочен в точка 1 от приложение IV, без това да накрънява онези схеми на държавите-членки, които вече използват по-висок процент. Новият хармонизиран модел на изчисление със значително по-голям процент на изчисления „отдолу-нагоре” започва да се използва през м. януари 2012 г.

Когато е практически осъществимо и възможно, при измерването на общите спестявания за целия срок на прилагане на настоящата директива се използва хармонизирания модел на изчисление, без това да накърнява онези схеми в държавите-членки, при които се използва по-висок процент на изчисления „отдолу-нагоре”.

4. Не по-късно от 30 юни 2008 г. и в съответствие с процедурата, посочена в член 16, параграф 2, Комисията разработва набор от хармонизирани показатели и въз основа на тях сравнителни критерии за енергийна ефективност, като взема предвид наличните данни или информация, която може да бъде събрана по един рентабилен начин за всяка държава-членка. При разработването на тези хармонизирани показатели и сравнителни критерии за енергийна ефективност Комисията се ръководи от примерния списък, посочен в приложение V. Държавите-членки постепенно интегрират тези показатели и критерии в статистическите данни, включени в техните ПДЕЕ, както е посочено в член 14 и ги използват като едни от инструментите на тяхно разположение, чрез който вземат решения относно бъдещите приоритетни области в ПДЕЕ.

Не по-късно от 17 май 2011 г. Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад за напредъка при определянето на показателите и критериите за сравнение.

Член 16

Комитет

1. Комисията се подпомага от комитет.
 2. Когато се прави позоваване на настоящия параграф се прилагат членове 5 и 7 от Решение 1999/468/ЕО, които имат отношение към разпоредбите на член 8 от него.
- Срокът, упоменат в член 5, параграф 6 от Решение 1999/468/ЕО, се определя на три месеца.
3. Комитетът приема свой процедурен правилник.

Член 17

Отмяна

Настоящата директива отменя Директива 93/76/ЕИО.

Член 18

Транспониране

1. Държавите-членки приемат необходимите закони, подзаконови и административни разпоредби, за да се съобразят с настоящата директива преди 17 май

2008 г., с изключение на разпоредбите на член 14, параграфи 1, 2 и 4. Те незабавно информират Комисията за това.

Когато държавите-членки приемат тези мерки, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите-членки.

2. Държавите-членки предоставят на Комисията текста на основните разпоредби от вътрешното законодателство, които приемат в областта, регулирана от настоящата директива.

Член 19

Влизане в сила

Настоящата директива влиза сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 20

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Страсбург на 5 април 2006 година.

За Европейския парламент:
Председател
J. Borrell FONTELLES

За Съвета:
Председател
H. WINKLER

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Методология за изчисляване на националното индикативно ниво на енергийни спестявания

1. Методологията, която се използва за изчисляването на националните индикативни нива на енергийни спестявания, както е посочено в член 4, е следната:

За да изчислят средното си годишно ниво на потребление държавите-членки използват годишното окончателно вътрешно потребление на всички потребители на енергия, които попадат в рамките на обхвата на настоящата директива, за най-близкия петгодишен период преди прилагането на настоящата директива, за който са налични официални данни. Окончателното годишно потребление представлява количеството енергия разпределено или продадено на крайните потребители през петгодишния период, без да е коригирано при отчитане на акумулираните температурни разлики („градусови дни”), структурни или производствени промени.

Въз основа на това средно годишно ниво на потребление се изчислява еднократно националното индикативно ниво на енергийни спестявания и полученото абсолютно количество енергия, което ще бъде спестено се разпределя за целия срок на действие на настоящата директива.

Националното индикативно ниво на енергийни спестявания:

- а) представлява 9 % от средното годишно потребление, посочено по-горе;
- б) се измерва след деветата година от прилагането на настоящата директива;
- в) е резултат от акумулирането на годишни енергийни спестявания, постигнати през деветгодишния срок на прилагане на настоящата директива;
- г) може да бъде постигнато чрез енергийни услуги и други мерки за повишаване на енергийната ефективност.

Тази методика за измерване на енергийните спестявания гарантира, че общите енергийни спестявания, предписани от настоящата директива, са фиксирано количество и следователно не зависят от бъдещия растеж на БВП или бъдещо увеличение на енергийното потребление.

2. Националното индикативно ниво на енергийни спестявания се изразява в абсолютни стойности в GWh или съответен еквивалент, изчислени в съответствие с приложение II.

3. Енергийните спестявания през конкретна година след влизането в сила на настоящата директива, които са в резултат от прилагането на мерки за повишаване на енергийната ефективност, започнати през предходна година, но не по-рано от 1995 г., и които имат траен ефект, могат също да бъдат взети предвид при изчисляването на действителните годишни енергийни спестявания. В определени случаи и при

определени обстоятелства, могат да бъдат взети предвид и мерки, инициирани преди 1995 г., но не по-рано от 1991 г. Мерките с технологичен характер следва да бъдат осъвременявани, за да бъде взет предвид технологичния напредък или да бъдат оценени в съответствие с критериите за тези мерки. Комисията дава насоки как да бъде измерен или оценен ефекта от прилагането на такива мерки за повишаване на енергийната ефективност, като се позовава, когато е възможно, на действащото законодателство в Общността, като Директива 2004/8/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 февруари 2004 г. относно насърчаване на комбинираното производство на енергия, основаващо се на търсенето на полезна топлинна енергия във вътрешния енергиен пазар¹ и Директива 2002/91/ЕО.

При всички случаи, получените енергийни спестявания трябва да бъдат проверими, измерими или оценими, в съответствие с общата рамка, посочена в приложение IV.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Енергийно съдържание на определени горива за крайно потребление – таблица с превръщане⁽¹⁾

Източник: Евростат

Енергиен материал	kJ (NCV)	Kg oe (NCV)	kWh (NCV)
1 kg кокс	25800	0,676	7,917
1 kg антрацитни въглища	17200 – 30700	0,411 – 0,733	4,778 – 8,528
1 kg лигнитни брикети	20000	0,478	5,556
1 kg черен лигнит	10500 - 21000	0,251 – 0,502	2,917 – 5,833
1 kg кафяви въглища	5600 - 10500	0,134 – 0,251	1,556 – 2,917
1 kg нефтен битум	8000 – 9000	0,191 – 0,215	2,222 – 2,500
1 kg торф	7800 – 13800	0,186 – 0,330	2,167 – 3,833
1 kg торфени брикети	16000 - 16800	0,382 – 0,401	4,444 – 4,667
1 kg Тежко горивно остатъчно масло (тежко гориво)	40000	0,955	11,111
1 kg леко течено гориво	42300	1,010	11,750
1 kg моторно гориво (бензин)	44000	1,051	12,222
1 kg керосин	40000	0,955	11,111
1 kg втечен нефтен газ	46000	1,099	12,778
1 kg природен газ	47200	1,126	13,10
1 kg втечен природен газ	45190	1,079	12,553
1 kg дърво (25 % влажност) ⁽²⁾	13800	0,330	3,833
1 kg пелети/дървени	16800	0,401	4,667

⁽¹⁾ 93 % метан.

⁽²⁾ Държавите-членки могат да прилагат други стойности в зависимост от най-широко използвания тип дърво в съответната държава-членка.

брикети			
1 kg отпадъци	7400 - 10700	0,177 – 0,256	2,056 – 2,972
1 MJ получена топлина	1000	0,024	0,278
1 kWh електрическа енергия	3600	0,086	1 ⁽³⁾

⁽³⁾ За спестявания в kWh електроенергия държавите-членки могат да приложат коефициент 2,5, който отразява очакваните 40 % средна ефективност при производството в ЕС. Държавите-членки могат да използват и друг коефициент, при условие че направят съответната обосновка.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

Примерен списък с приемливи мерки за повишаване на енергийната ефективност

Настоящото приложение дава примерни области, в които могат да се разработват и осъществяват програми за повишаване на енергийната ефективност и други мерки за повишаване на енергийната ефективност в контекста на член 4.

Следва да се вземе предвид, че в резултат на мерките за повишаване на енергийната ефективност следва да бъдат постигнати енергийни спестявания, които могат да бъдат измерени и проверени или оценени в съответствие с насоките на приложение IV, като техният ефект върху енергийните спестявания не трябва да е бил отчитан при други конкретни мерки. Списъкът по-долу не е изчерпателен, а служи само за насока.

Примери за приемливи енергийно ефективни мерки:

В битовото потребление и услугите

- а) отопление и охлаждане (например термопомпи, нови ефективни котли, инсталиране/ефективно модернизиране на системите за централно топлоснабдяване/охлаждане);
- б) изолация и вентилация (например изолиране на кухни в стените и покриви, прозорци с двоен/троен стъклопакет, пасивно отопление и охлаждане);
- в) гореща вода (например инсталиране на нови устройства, пряко и ефективно използване при отопление, перални машини);
- г) осветление (например нови ефективни крушки и товарни резистори, цифрови системи за управление, използване на датчици за движение в осветителните системи на търговските сгради);
- д) готвене и замразяване (например нови ефективни уреди, системи за регенериране на топлина);
- е) друго оборудване и уреди (например уреди за комбинирано използване на топлинна и електрическа енергия, нови ефективни устройства, таймери за оптимизиране използването на енергия, намаляване на загубите в режим на готовност, монтиране на кондензатори за намаляване на реактивната мощност, трансформатори с малки загуби);
- ж) използване на възобновяеми енергийни източници в домакинствата, при което се намалява количеството закупувана енергия (например инсталации за използване на слънчевата енергия за снабдяване на домакинствата с гореща вода, пространственото отопление и охлаждане);

В промишлеността

з) при процесите, свързани с производството на стоки (например по-ефективно използване на сгъстен въздух, кондензат, ключове и вентили, използване на автоматизирани и интегрирани системи, ефективни режими на готовност);

и) двигатели и задвижващи механизми (например увеличаване на използването на електронно управление, вариатори, програмиране на интегрирани приложения, преобразуване на честота, високоефективни електрически двигатели);

й) вентилатори, вариатори и вентилация (например нови устройства/системи, използване на естествената вентилация);

к) управление на реакциите на търсенето (например управление на товара, системи за управление на пиковите);

л) високоефективна когенерация (например уреди за комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия)

В транспорта

м) начина на придвижване (например насърчаване на енергийноефективни превозни средства, включително схеми за коригиране на налягането върху гумите, енергийно ефективни устройства и допълнителни устройства за превозните средства, добавки за горива, които повишават енергийната ефективност, масла с висока мазилна способност и гуми с по-ниско съпротивление);

н) промени в начините на придвижване (например придвижване до дома/офиса без автомобил, общо ползване на един автомобил на разменни начала, прехвърляне от по-енергоемки към по-ниско енергоемки начини на транспорт, измерено пътник/километър или тон/километър);

о) дни без използване на автомобил;

Мерки, обхващащи няколко сектора

п) стандарти и норми, които предимно са насочени към подобряване на енергийната ефективност на стоките и услугите, включително на сградите;

р) схеми за обозначаване на консумираната енергия върху етикетите;

с) измерване, интелигентни измервателни системи като индивидуалните уреди за отчитане на потреблението, които се управляват дистанционно и дават възможност за изготвяне на сметки с подробна информация;

т) обучение и образование, които водят до използване на енергийноефективни технологии и/или техники;

Хоризонтални мерки

у) разпоредби, данъчни облекчения и други, чиито ефект е намаляване на крайното потребление на енергия;

ф) информационни кампании, които насърчават повишаването на енергийната ефективност и мерките за повишаване на енергийната ефективност.

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

Обща рамка за измерване и потвърждаване на енергийните спестявания

1. Измерване и изчисляване на енергийните спестявания и тяхното нормализиране

1.1. Измерване на енергийните спестявания

Обща информация

При измерването на реализираните енергийни спестявания, както е посочено в член 4, с оглед на обхващането на цялостното повишаване на енергийната ефективност и установяването на ефекта от индивидуалните мерки, се използва хармонизиран модел на изчисляване, който съчетава изчисленията по метода „отгоре-надолу” с изчисленията по метода „отдолу-нагоре”, за да бъде измерено годишното повишаване на енергийната ефективност в рамките на ПДЕЕ, упоменати в член 14.

При разработването на хармонизирания модел на изчисление в съответствие с член 15, параграф 2 и доколкото е възможно, Комитетът се стреми да използва данни, които вече са редовно представени от Евростат и/или националните статистически агенции.

Изчисления по метода „отгоре-надолу”

При метода на изчисляване „отгоре-надолу”, количеството енергийни спестявания се изчислява като за отправна точка се използва национално ниво или съвкупността от секторни нива на енергийни спестявания. След това годишните данни се коригират като се отчитат външни фактори като акумулираните температурни разлики („градусови дни”), структурни промени, продуктов микс и други, така че се получава мярка, която дава задоволителна представа за общото повишаване на енергийната ефективност, както е посочено в точка 1.2. Този метод не осигурява точно измерване на определено ниво, нито показва връзките „причина-следствие” между мерките и енергийните спестявания в резултат от тях. Все пак този метод се оказва по-прост и по-евтин и често е наричан „показатели за енергийна ефективност”, тъй като само показва какво е развитието.

При разработването на метода за изчисление „отгоре-надолу”, който се използва в този хармонизиран модел на изчисление, Комитетът базира своята работа, до степен, в която това е възможно, върху съществуващите методики, като например модела ODEX⁽¹⁾.

Изчисления по метода „отдолу-нагоре”

Изчисление по метода „отдолу-нагоре” означава, че се измерват енергийните спестявания, получени чрез прилагането на конкретна мярка за повишаване на енергийната ефективност в киловатчаса (kWh), джаула (J) или килограм нефтен

⁽¹⁾ Проект ODYSSEE-MURE, Програма SAVE, Комисия 2005 г.

еквивалент (kgoe) и се добавят към енергийните спестявания в резултат на изпълнението на други мерки за повишаване на енергийната ефективност. Органите или агенциите, посочени в член 4, параграф 4, ще гарантират избягването на двойно отчитане на енергийните спестявания, които са в резултат на комбинация от мерки за енергийна ефективност (включително механизми). При метода на изчисление „отдолу-нагоре” могат да се използват данните и методите, посочени в точки 2.1 и 2.2.

До 1 януари 2008 г., Комисията разработва хармонизиран модел на изчисление „отгоре-надолу”. Този модел покрива от 20 до 30% от годишното крайно вътрешно потребление в сектори, които попадат в обхвата на настоящата директива, като се отчетат факторите, посочени в букви а), б) и в) по-долу.

До 1 януари 2012 г., Комисията продължава да разработва хармонизирания модел „отдолу-нагоре”, който покрива сравнително по-високо ниво на годишното крайно вътрешно потребление в сектори, които попадат в обхвата на настоящата директива, като се отчетат факторите, посочени в букви а), б) и в) по-долу.

При доразвиването на хармонизирания модел за изчисление „отдолу-нагоре”, Комисията взема предвид следните фактори и обосновава съответно своето решение:

- а) опит с хармонизирания модел за изчисление през първите години от прилагането му;
- б) очаквано потенциално увеличение на точността в резултат на по-широкото използване на изчисления „отдолу-нагоре”;
- в) очаквани потенциални допълнителни разходи и/или административен товар.

При разработването на този хармонизиран модел на изчисление „отдолу-нагоре” в съответствие с член 15, параграф 2, Комитетът се стреми да използва стандартизирани методи, които са свързани с минимален административен товар и разходи, особено като използва методите на измерване, посочени в точки 2.1 и 2.2 и чрез фокусиране върху онези сектори, в които е най-рентабилно прилагането на модела „отдолу-нагоре”.

Държавите-членки, които желаят, могат да използват допълнителни изчисления „отдолу-нагоре” освен предписаните от хармонизирания модел „отдолу-нагоре” и след като Комисията, в съответствие с процедурата, посочена в член 16, параграф 2, даде съгласието си въз основа на представено от съответната държава-членка описание на методиката.

Ако за определени отрасли няма налични изчисления „отдолу-нагоре”, се използват изчисления „отгоре-надолу” и комбинация от двата вида изчисления за докладите до Комисията и след одобрението на Комисията, в съответствие с процедурата, посочена в член 16, параграф 2. По-специално, когато оценява искания с такава цел в контекста на първия ПДЕЕ, посочен в член 14, параграф 2, Комисията демонстрира необходимата гъвкавост. Някои изчисления от типа „отгоре-надолу” ще бъдат

необходими за измерване на въздействието на мерките, изпълнени след 1995 г. (а в някои случаи след 1991 г.), които все още имат ефект.

1.2. Как трябва да бъдат нормализирани измерванията на енергийните спестявания

Енергийните спестявания се определят чрез измерване и/или оценка на потреблението, преди или след прилагане на мярката, като се извършва коригиране и нормализиране предвид външните условия, които въздействат върху енергийното потребление. Условията, които най-често влияят върху енергийното потребление могат също да се различават във времето. Такива условия обхващат евентуалното въздействие на един или повече вероятни фактори, като:

- а) атмосферните условия, като акумулираните температурни разлики („градусови дни”);
- б) нивото на заетост;
- в) часовете, в които са отворени нежилищните сгради;
- г) енергоемкостта на оборудването (за целия производствен капацитет); продуктов микс;
- д) производствен капацитет, ниво на производство, обем или добавена стойност, промени във БВП;
- е) графици на монтаж и транспортиране;
- ж) връзки с другите звена.

2. Данни и методи, които могат да бъдат използвани (измеримост)

Има няколко метода за събиране на данни за измерване и/или оценка на енергийни спестявания. По време на оценката на енергийната услуга или мярката за повишаване на енергийната ефективност, често не е възможно да се разчита на измервания. Следователно се прави разлика между методите за измерване на енергийни спестявания и методите за оценка на енергийни спестявания, като вторите са по-често срещани.

2.1. Данни и методи, които се базират на измервания

Сметки от разпределителните предприятия и търговците на дребно

Сметките за измерената енергия, могат да формират основа за измервания за представителен период преди въвеждането на мярка за повишаване на енергийната ефективност. Те могат да бъдат сравнени със сметките за измерена енергия за определен период след въвеждане и използване на мярката, както и за определен представителен срок. Резултатите следва да бъдат сравнени с контролна група (група,

която не участва), ако е възможно, или в противен случай нормализирани, както е описано в точка 1.2.

Данни за енергийните продажби

Потреблението на различните типове енергия (например електричество, газ, гориво за отопление) може да бъде измерено чрез сравняване на данните за продажбите от търговците на дребно или разпределителните предприятия, получени преди въвеждането на мярката за повишаване на енергийната ефективност със данните от продажбите след въвеждане на мярката. Може да се използва контролна група за нормализираните данни.

Данни от продажбите на оборудване и уреди

Производителността на оборудването и уредите може да бъде изчислена на базата на информацията, получена пряко от производителя. Данни от продажбите на оборудването и уредите могат да бъдат получени от търговците на дребно. Могат да бъдат извършени и специални проучвания и измервания. Достъпната информация може да бъде проверена спрямо реализираните продажби, за да се определи размера на енергийните спестявания. Когато се използва този метод, следва да направят съответни корекции при промяна в употребата на оборудване или уред.

Данни от товарите при крайното потребление

Енергийното потребление на сграда или съоръжение може да бъде изцяло наблюдавано с цел регистриране на енергийното търсене преди и след въвеждането на мярка за повишаване на енергийната ефективност. За някои важни фактори могат да бъдат извършени по-подробни замервания (например производствен процес, специално оборудване, отоплителни инсталации).

2.2. Данни и методи, които се базират на оценки

Данни само по инженерингова преценка: без проверка

Изчисляването по инженерингова преценка без посещение на място е най-често срещания метод за получаване на данни за измерване на предполагаемите енергийни спестявания. Данните могат да се изчислят като се използват инженерингови принципи без данни от обекта, а с предположения на основата на спецификациите на оборудването, експлоатационните характеристики, графици на изменение на състоянието в процес на експлоатация при въведени мерки, статистически данни и други.

Данни по инженерингова преценка с проверка

Данни за енергийното потребление могат да бъдат получени от външен експерт по време на обследване или посещение по друга причина на един или няколко определени обекта. На тази основа могат да бъдат разработени по-сложни алгоритми/модели на симулация, които да бъдат приложени за повече обекти (например сгради,

съоръжения, транспортни средства). Този тип измерване често се използва с цел допълнение и коригиране на данните, получени само по инженерингова оценка.

3. Как се процедира с неточността

Всички методи, посочени в точка 2 могат да съдържат определен процент неточност. Тази неточност може да се дължи на⁽¹⁾:

- а) грешки в измервателното оборудване: обикновено се случват поради грешки в спецификациите на производителя на оборудването;
- б) грешки при моделирането: обикновено се отнасят до грешки в резултат на използвания модел за оценка на параметрите на събраните данни;
- в) грешки при образците: обикновено се отнасят до грешки в резултат на факта, че се наблюдават определени образци, а не целият набор обекти на изследване.

Неточностите могат също така да произтичат от предвидени или непредвидени предположения; те обикновено произтичат от оценките, предвижданията и/или използването на инженерингови данни. Наличието на неточности също е свързано с избраната система на събиране на данни, която е посочена в точки 2.1 и 2.2. Добре е да се направи допълнително уточняване на неточностите.

Държавите-членки могат да изберат метода на количествено определените неточности когато докладват за постигането на нивата на енергийни спестявания, определени с настоящата директива. Количествено определените неточности се изразяват по смислен от статистическа гледна точка начин, като се обявяват степента на точност и сигурност. Например „количествено измеримата грешка е $\pm 20\%$, с 90% сигурност”.

Ако се използва метода на количествено определяне на неточностите, държавите-членки следва също така да имат предвид, че приемливото ниво на неточност, което се изисква при изчисленията на енергийните спестявания е функция от нивото на спестяванията и рентабилността на намаляването на неточностите.

4. Хармонизирани срокове на действие на мерките за повишаване на енергийната ефективност при изчисления „отдолу-нагоре”

Ефектът на някои мерки за повишаване на енергийната ефективност трае десетилетия, докато други мерки са с по-кратък срок. Списъкът по-долу дава примери за средния експлоатационен живот на мерките за повишаване на енергийната ефективност:

Изолация на таваните на частни жилищни сгради	30 години
Изолация на напукани стени	40 години

⁽¹⁾ Модел за установяване на измеримата неточност въз основа на посочените три грешки е даден в приложение Б към Международния протокол за измерване и проверка на спестяванията.

Стъклопакет с клас Е до С (на m2)	20 години
Котли с клас Б до А	15 години
Управление на топлоснабдяването – модернизация	
с подмяната на котли	15 години
Енергоспестяващи крушки (CFL) – продажби на дребно	16 години
Източник: Ангажименти във връзка с енергийната ефективност 2005 – 2008, Обединено кралство	

За да се гарантира, че всички държави-членки прилагат едни и същи срокове на действие (експлоатационен живот) за еднаквите мерки, тези срокове следва да бъдат хармонизирани на европейско равнище. Комисията, подпомагана от Комитета, създаден по силата на член 16, следва да подмени горния списък със съгласуван предварителен списък със среден експлоатационен живот на различни мерки за повишаване на енергийната ефективност не по-късно от 17 ноември 2006 г.

5. Как да се третира мултиплициращия ефект при енергийните спестявания и как да се избягва двойното отчитане при смесването на методите на изчисление „отгоре-надолу” и „отдолу-нагоре”

Изпълнението на една мярка за повишаване на енергийната ефективност, например изолация на резервоарите и тръбите за гореща вода в дадена сграда, или друга мярка с еквивалентен ефект, може да има бъдещ мултиплициращ ефект върху пазара, в смисъл, че пазарът автоматично изпълнява мярката без бъдещото участие на органите или агенциите, посочени в член 4, параграф 4 или частен доставчик на енергийни услуги. Мярка, която има потенциал за мултиплициране в повечето случаи е по-рентабилна, отколкото мерките, които трябва да бъдат редовно повтаряни. Държавите-членки оценяват потенциала за енергийни спестявания на такива мерки, включително и техния мултиплициращ ефект и проверяват общия ефект при последваща оценка, като използват съответни показатели, когато е необходимо.

При оценката на хоризонталните мерки могат да бъдат използвани показатели за енергийна ефективност, при условие че може да се определи начина, по който биха се развили без хоризонталните мерки. Все пак трябва да може да се изключи, доколкото е възможно, двойното отчитане на спестяванията, постигнати чрез определените програми за енергийна ефективност, енергийни услуги и други инструменти. Това се отнася в особена степен до данъците върху енергията или въглеродния диоксид и информационните кампании.

В случай на двойно отчитане на енергийните спестявания се правят съответни корекции. Насърчително е използването на матрици, които улесняват сумирането на ефекта от мерките.

При отчитането от страна на държавите-членки на постигнатото по отношение на общото ниво, посочено в член 4, няма да бъдат вземани предвид потенциалните енергийни спестявания след срока за постигане на определеното ниво. Във всички случаи следва да се насърчават мерки, които стимулират дългосрочния пазарен ефект, а мерки, които вече са показали мултиплициращ ефект на енергийните спестявания трябва да се вземат предвид при отчитането на постигнатите нива, заложи в член 4, при условие че могат да бъдат измерени и проверени в съответствие с насоките на това приложение.

6. Как да се потвърждават енергийните спестявания

Ако е рентабилно и необходимо, постигнатите чрез изпълнението на конкретна мярка за енергийна ефективност или енергийна услуга енергийни спестявания се потвърждават от трета страна. Такава трета страна могат да бъдат независими консултанти, ДПЕУ или други участници на пазара. Съответните органи или агенции на държавата-членка, посочени в член 4, параграф 4 могат да дадат допълнителни инструкции по този въпрос.

Източници: Европейско ръководство за последваща оценка при програми за управление на търсенето и енергийна ефективност; база данни на *IEA*, *INDEEP*; *IPMVP*, Том 1 (версия м. март 2002 г.).

ПРИЛОЖЕНИЕ V

Примерен списък на пазари и подпазари на преобразуване на енергията, за които могат да бъдат изработени критерии за сравнение:

1. Пазарът на домакински уреди/информационни технологии и осветление:

- 1.1. Кухненски уреди (бяла техника);
- 1.2. Развлечения/информационни технологии;
- 1.3. Осветление.

2. Пазарът на технология за битово отопление:

- 2.1. Отопление;
- 2.2. Осигуряване на гореща вода;
- 2.3. Климатизация;
- 2.4. Вентилация;
- 2.5. Топлинна изолация;
- 2.6. Прозорци.

3. Пазарът на промишлени пещи

4. Пазарът на енергия за задвижване в промишлеността.

5. Пазарът на институциите в общественния сектор:

- 5.1. Училища/публична администрация;
- 5.2. Болници;
- 5.3. Басейни;
- 5.4. Улично осветление.

6. Пазарът на транспортни услуги.

ПРИЛОЖЕНИЕ VI

Списък с приемливи мерки за енергийна ефективност като обществени поръчки

Без да се накърнява националното законодателство или законодателството на Общността в областта на обществените поръчки, държавите-членки гарантират, че обществения сектор прилага поне две изисквания от списъка по-долу в контекста на изключителната роля на обществения сектор, както е посочено в член 5:

- а) изисквания, свързани с използването на финансови инструменти за енергийни спестявания, включително договори за енергоспестяване с гарантиран резултат, които определят предоставянето на измерими, предварително определени енергийни спестявания (включително, когато публичните администрации са възложили някои свои задължения на външни изпълнители);
- б) изисквания да се закупи оборудване и превозни средства въз основа на спецификации на енергийно ефективни стоки за различни категории оборудване и превозни средства, които да бъдат изготвени от органите или агенциите, посочени в член 4, параграф 4, като се прилага, когато е приложимо, анализ на минимизиране на разходите за срока на експлоатация на оборудването и други подобни методи за осигуряване на рентабилността;
- в) изисквания да се закупи оборудване, което се характеризира с ефективно енергийно потребление във всички режими, включително в режим на готовност, като се прилага, когато е приложимо, анализ на минимизиране на разходите за срока на експлоатация на оборудването и други подобни методи за осигуряване на рентабилността;
- г) изисквания да се подмени или модернизира съществуващото оборудване и транспортни средства с оборудване като посоченото в букви б) и в);
- д) изисквания да се изготвят енергийни обследвания и да се изпълнят техните препоръки, свързани с рентабилността;
- е) изисквания да се закупят или наемат енергийно ефективни сгради или части от тях или изисквания да се извършат подмени или модернизации на закупените или наети сгради или на части от тях с цел да станат по енергийно ефективни.